

Dosarul nr. 2rh-78/21

Prima instanță: Judecătoria Călărași (jud. M.Juganari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I.Cimpoi, N.Simciuc, V.Brașoveanu)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: S.Filincova, T.Chișca-Doneva, I.Oprea, M.Pitic, N.Craiu)

ÎNCHEIERE

1 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire depusă de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității,

împotriva deciziei din 15 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La data de 21 iulie 2010, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, conform contractului de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a acordat Svetlanei Cataraga un împrumut în sumă de 30 000 lei, cu termen de scadență la 20 decembrie 2009. Însă, Svetlana Cataraga nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea împrumutului și a dobânzilor aferente.

Indică reclamantul că și-a executat obligațiunile contractuale față de Svetlana Cataraga privind acordarea împrumutului în sumă de 30 000 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008.

Astfel, în adresa pârâtei au fost expediate numeroase reclamații, prin care i s-a comunicat că termenul de rambursare a împrumutului a expirat, solicitându-i achitarea benevolă a datoriei, însă, acțiunile întreprinse nu s-au soldat cu succes.

Faptul nerambursării sumei împrumutate de către Svetlana Cataraga se probează prin avertizările expediate în adresa pârâtei și a certificatului Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” cu privire la mărimea creanțelor.

Solicită Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, admiterea acțiunii, încasarea din contul Svetlanei Cataraga în beneficiul său a datoriei în mărime de 30 000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 10 500 lei și a penalității în mărime de 22 275 lei, iar în total suma de 62 775 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 14 octombrie 2010, acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Svetlana Cataraga în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” datoria în sumă de 62 775 lei, precum și taxa de stat în mărime de 1883,25 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 9 februarie 2012, apelul declarat de către Svetlana Cataraga a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Nisporeni din 14 octombrie 2010.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iulie 2012, recursul declarat de către Svetlana Cataraga a fost admis. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012 și hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 14 octombrie 2010, cu restituirea pricinii spre rejudecare conform competenței, la Judecătoria Călărași.

Prin încheierea Judecătoriei Călărași din 25 martie 2013 a fost restituită cererea suplimentară înaintată de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga privind compensarea daunelor rezultată din neonorarea obligațiilor contractuale, precum și cererea reconvențională a Svetlanei Cataraga depusă împotriva Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” privind declararea nulității contractului de împrumut.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 5 iunie 2013 acțiunea înaintată de Asociația de Economii și împrumut „Trestieni-Invest” a fost admisă. S-a încasat de la Svetlana Cataraga în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” datoria în mărime de 30 000 lei, dobânda în sumă de 46 500 lei și penalitatea în mărime de 22 275 lei, iar în total suma de 98 775 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 apelul declarat de către Svetlana Cataraga a fost respins cu menținerea hotărârii Judecătoriei Călărași din 05 iunie 2013.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 1 octombrie 2014, a fost admis recursul declarat de Cataraga Svetlana, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2014, a fost admis apelul declarat de Cataraga Svetlana, casată hotărârea Judecătoriei Călărași din 5 iunie 2013 cu restituirea pricinii spre rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 3 noiembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat din contul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” taxa de stat în sumă de 8 819,82 lei.

Prin încheiere Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, s-a respins demersul reprezentantului Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina cu privire la dispunerea efectuării expertizei grafoscopice în comisie.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, s-a admis apelul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina, casată integral hotărârea Judecătoriei Călărași din 3 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea s-a admis parțial. S-a dispus încasarea de la Cataraga Svetlana în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împrumutul de 30 000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 9 608,33 lei. S-a încasat

de la Cataraga Svetlana în beneficiul statului taxa de stat pentru depunerea acțiunii în sumă de 3 960,83 lei și pentru examinarea apelului în sumă de 2 970,62 lei.

Prin decizia din 15 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina, s-a admis recursul declarat de Cataraga Svetlana, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 și a fost menținută hotărârea Judecătorei Călărași din 3 noiembrie 2015.

La data de 11 iunie 2021, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 15 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de revizuire, invocând prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă a indicat că, la data de 9 iulie 2020 de către ofițerul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Nisporeni a fost numită o expertiză grafoscopică repetată asupra dispoziției de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008, fiind pusă în sarcina expertului stabilirea faptului dacă semnătura din dispoziție aparține Svetlanei Cataraga.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2695 din 25 august 2020 s-a stabilit că, semnătura din numele Svetlana Cataraga plasată la rubrica „semnătura” din dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008 a fost executată probabil de însăși Svetlana Cataraga.

A comunicat că, raportul respectiv i-a devenit cunoscut la data de 28 mai 2021, când a fost expedit de către Inspectoratul de Poliție Nisporeni prin intermediul oficiului poștal.

Circumstanța nou stabilită este anume faptul că, dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2002 ce confirmă recepționarea împrumutului bănesc în mărime de 30 000 de lei în baza contractului de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008, a fost semnată de însăși Svetlana Cataraga.

Cu toate că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale, deși sarcina probațiunii ne semnării actelor aparținea intimei, concluziile neclare ale experților au permis instanțelor judecătorești să emită hotărâri și decizii contradictorii.

A mai menționat faptul că, Svetlana Cataraga a beneficiat de banii oferiți în modul convenit, eliberând recipisa din 12 octombrie 2009 prin care ultima a confirmat faptul existenței datoriei, iar conform Raportului de expertiză din 25 august 2020, recipisa a fost întocmită personal de însuși Svetlana Cataraga. Această circumstanță nouă poate fi considerată ca un temei suplimentar de revizuire.

A solicitat Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” admiterea cererii de revizuire cu emiterea unei încheieri judecătorești privind casarea deciziei din 15 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În corespundere cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Articolul 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a normei enunțate este de înțeles că circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv până la pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se cere.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a invocat drept temei principal de revizuire, în sensul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2695 din 25 august 2020 a Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției.

Însă la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție accentuează că, pentru motivul de revizuire prevăzut la lit. b) art. 449 Cod de procedură civilă, esențial este ca revizuentul să probeze că circumstanțele sau faptele noi, capabile să influențeze soluția adoptată anterior, au existat până la data adoptării soluției date de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 15 februarie 2017, au fost recent descoperite și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuenta trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În cazul în care se invocă că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, descoperirea înscrisurilor probatoare care au fost reținute de un participant la proces, se are în vedere situația în care la data pronunțării hotărârii atacate, instanța nu a avut în vedere anumite înscrisuri, deoarece nu au putut fi înfățișate de părți din motive independente de voința lor, înscrisuri care în mod vădit erau de natură să schimbe soluția dată. Este necesar ca înscrisul invocat pentru revizuire să fie determinant, în sensul că dacă ar fi fost cunoscut de instanță cu ocazia judecării pricinii, soluția ar fi putut fi alta de cât cea pronunțată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că, argumentele invocate de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” în cererea de revizuire, nu pot fi considerate circumstanțe sau fapte esențiale noi descoperite după pronunțarea deciziei supuse revizuirii, în sensul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Instanța relevă că, revizuirea se depune în cazul în care unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, ceea ce nu a fost demonstrat de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”.

Or, Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2695 din 25 august 2020 a Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției, a fost emis după pronunțarea de către Curtea Supremă de Justiție a deciziei din

15 februarie 2020. Adică, circumstanțele invocate de revizuenta Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” nu existau la data emiterii de către instanța de recurs a deciziei supuse revizuirii.

De asemenea potrivit concluziei Raportului de expertiză nr. 418 din 4 martie 2014 a Centrului Național de Expertize Judiciare, semnătura din numele Svetlanei Cataraga din dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008, eliberată de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, plasată la rubrica „semnătura”, *probabil* a fost executată de însăși Svetlana Cataraga (vol. 1, f.d.194).

Aceeași concluzie este redată și în Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2695 din 25 august 2020 a Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției, prezentat în ordine de revizuire, în care la fel s-a indicat că, semnătura din numele Svetlana Cataraga plasată la rubrica „semnătura” din dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008, a fost executată *probabil* de însăși Svetlana Cataraga (vol.III, f.d.31).

Drept efect, nu s-a confirmat faptul semnării de către Svetlana Cataraga a dispoziției de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008. Or, concluziile indicate în primul Raport de expertiză judiciară și cel prezentat în ordine de revizuire arată că, *probabil* semnătura a fost efectuată de Svetlana Cataraga. Adică nu a fost stabilit cu certitudine că semnătura din dispoziția de plată aparține Svetlanei Cataraga.

Este de menționat faptul că, expertiza repetată a fost numită prin ordonanța din 9 iulie 2020 a organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Nisporeni în urma cererii depuse la 1 iulie 2020 de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” prin care s-a solicitat numirea unei alte expertize grafoscopice a dispoziției de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008 și a înscrisului din 12 octombrie 2009.

La examinarea cauzei în prima instanță, la ședința din 3 noiembrie 2015, administratorul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Nina Gorea, a renunțat la demersul său cu privire la numirea unei expertize grafoscopice repetate în comisie (vol. II, f.d.97 verso).

În Raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-2695 din 25 august 2020 a Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției s-a indicat că, înscrisurile manuscrise de pe o filă albă cu inscripțiile care se încep cu cuvintele „Eu Cataraga Svetlana împreună cu soțul” și se termină cu cuvintele „S.Cataraga 12.10.2009”, au fost executate de însuși Svetlana Cataraga.

În acest înscris s-a mai indicat că, Svetlana Cataraga împreună cu Ion Cataraga la data de 27 octombrie 2008 au împrumutat de la Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” suma de 175 768 de lei, dar nicidecum suma împrumutului de bază în mărime de 30 000 de lei, solicitată spre încasare în baza contractului de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008. Acest document a fost anexat la materialele cauzei de către reclamantă în procesul examinării cauzei în fond și i-a dat apreciere.

La caz, admiterea cererii de revizuire în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

Colegiul reiterează că posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

În consecință, sub aspectele analizate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de revizuent se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de instanța de recurs prin decizia a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă careva temeuri legale de revizuire. Procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire declarată de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 446, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva deciziei din 15 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu